

System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Łaszczowie

I. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 1

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku Spółdzielczym w Łaszczowie funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku Spółdzielczego w Łaszczowie;
- 2) wiarygodność sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem;
- 4) zgodność działania Banku Spółdzielczego w Łaszczowie z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

§ 2

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Łaszczowie oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1876, z późn. zm.);
- 2) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2016 r. poz. 1826, z późn. zm.), zwanej w dalszej części „Ustawą”;
- 3) rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017 r. poz. 637), zwanego w dalszej części „rozporządzeniem”;
- 4) uchwały nr 141/2017 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 25 kwietnia 2017 r. w sprawie wydania Rekomendacji H dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach (Dz. Urz. KNF z 2017 r. poz. 7);

5) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie systemu kontroli wewnętrznej.

§ 3

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:

1) mechanizmy kontrolne;

2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych (weryfikacja bieżąca, testowanie);

3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

2. Bank Spółdzielczy w Łaszczowie przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne wyodrębnionym procesom istotnym.

3. Bank Spółdzielczy w Łaszczowie zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności przez:

1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;

2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, o których mowa w § 1, z procesami w działalności banku, które przez Bank Spółdzielczy w Łaszczowie zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

§ 4

Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej

1. Funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Łaszczowie system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych liniach obrony:

1) Pierwsza linia obrony to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku Spółdzielczego w Łaszczowie;

2) Druga linia obrony to funkcja zarządzania ryzykiem realizowana przez specjalnie do tego powołane niezależne stanowiska w strukturze Banku Spółdzielczego w Łaszczowie niezależne od zarządzania ryzykiem w ramach Pierwszej linii obrony, w tym Stanowisko ds. zgodności;

3) Trzecia linia obrony to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie ul. Grzybowska 81, 00- 844 Warszawa, której akta rejestrowe są przechowywane w Sądzie Rejonowym dla miasta

stołecznego Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, numer KRS 0000572997, nr NIP 527-27-43-717.

2. Schemat Struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Łaszczowie został przedstawiony w Załączniku nr 1.

§ 5

Kontrola realizowana w ramach Pierwszej linii obrony

1. Celem kontroli realizowanej w ramach Pierwszej linii obrony jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

2. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

§ 6

Kontrola realizowana w ramach Drugiej linii obrony

1. Kontrola realizowana w ramach Drugiej linii obrony to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowisko, w tym przede wszystkim stanowisko ds. zgodności podlegający bezpośrednio Prezesowi, niezależne od zarządzania ryzykiem, kontroli wykonywanych w ramach Pierwszej linii obrony oraz z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Obejmuje ocenę skuteczności mechanizmów kontroli w ramach Pierwszej linii obrony oraz ocenę prawidłowości realizacji funkcji zarządzania ryzykiem w działalności Banku Spółdzielczego w Łaszczowie.

3. W strukturach Banku Spółdzielczego w Łaszczowie działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność stanowisku kontroli wewnętrznej ds. zgodności.

§ 7

Kontrola realizowana w ramach Trzeciej linii obrony

1. Kontrola realizowana w ramach Trzeciej linii obrony to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i

obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Łaszczowie.

2. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych w ramach Pierwszej i Drugiej linii obrony, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.

II. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ZA ZAPROJEKTOWANIE, WPROWADZENIE ORAZ ZAPEWNIENIE SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 8

Zarząd Banku Spółdzielczego w Łaszczowie

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, stanowisko kontroli wewnętrznej ds. zgodności oraz komórkę audytu wewnętrznego. Audyt wewnętrzny na mocy zapisów Ustawy o bankach spółdzielczych oraz Umowy SSOZ jest wyłączony ze struktur Banku Spółdzielczego i realizowany wyłącznie przez SSOZ.

2. Zarząd Banku Spółdzielczego w Łaszczowie podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką audytu wewnętrznego. Zarząd Banku gwarantuje dostęp pracownikom tych stanowisk do specjalistycznych pomieszczeń, dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione – w zakresie realizowanych czynności

3. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej Zarząd Banku Spółdzielczego w Łaszczowie podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.

4. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku Spółdzielczego w Łaszczowie:

1) odpowiada za efektywne zarządzanie w banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;

2) opracowanie „Polityki zgodności w Banku Spółdzielczym w Łaszczowie”, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;

3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki Zgodności Zarząd Banku Spółdzielczego w Łaszczowie podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.

5. Zarząd Banku Spółdzielczego w Łaszczowie, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku Spółdzielczego w Łaszczowie o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 4

§ 9

Komitet Audytu

1. Komitet Audytu monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzanie ryzykiem.

2. Komitet Audytu, przynajmniej raz w roku, opiniuje funkcjonowanie i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej. Opinia przekazywana Radzie Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Łaszczowie.

§ 10

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Łaszczowie

1. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Łaszczowie sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej.

2. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Łaszczowie monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od stanowiska ds. zgodności, Zarządu Banku Spółdzielczego w Łaszczowie, Komitetu Audytu powołanego w Banku Spółdzielczym w Łaszczowie oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.

3. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Łaszczowie dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Pierwszej i Drugiej linii obrony, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz stanowiska kontroli wewnętrznej ds. zgodności.

4. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Łaszczowie przeprowadza oceny, o których mowa w ust. 3, na podstawie opinii Komitetu Audytu.

5. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza:

- 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 2) zatwierdza „Politykę zgodności Banku”;
- 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

§ 11

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Łaszczowie corocznie dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Pierwszej i Drugiej linii obrony systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o przyjęte kryteria. Do kryteriów tych należą przede wszystkim:

- 1) wyniki kontroli/przebiegów/ audytów zewnętrznych;
- 2) wyniki audytów realizowanych przez SSOZ;
- 3) wyniki niezależnego monitorowania kluczowych mechanizmów kontrolnych procesów istotnych;
- 4) wyniki badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta;
- 5) ocenę BION;
- 6) opinię Komitetu Audytu;
- 7) informację Zarządu Banku;
- 8) okresowe raporty Stanowiska kontroli wewnętrznej.

Schemat Struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Łaszczowie Załącznik nr 1

Trzecia linia obrony

Funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie

Badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Łaszczowie.

Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na I i II linii obrony, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.

Druga linia obrony

Stanowisko ds. zgodności oraz działanie komórek, które zostały zidentyfikowane jako komórki II linii obrony, w tym Główny Księgowy, stanowisko do spraw ryzyk, stanowisko monitoringu, stanowisko wierzycelności trudnych.

Niezależne monitorowanie pionowe mechanizmów kontroli stosowanych przez I linię obrony (weryfikacja bieżąca pionowa, testowanie pionowe)

Pierwsza linia obrony

Komórki w działalności operacyjnej banku. Stanowisko obsługi klienta, analityk kredytowy, stanowisko obsługi kasowej, stanowisko księgowości.

Operacje biznesowe, funkcje operacyjne.

Wdrożenie zasad kontroli: właścicielstwo procesów istotnych, procedury operacyjne i adekwatne do rynku zaprojektowanie mechanizmów kontrolnych. Niezależne monitorowanie poziome mechanizmów kontrolnych (weryfikacja bieżąca pozioma, testowanie poziome)

Zarząd Banku Spółdzielczego w Łaszczowie

Projektuje, wprowadza oraz zapewniania we wszystkich komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych banku funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz zapewnia niezależność.

Komitet Audytu Banku Spółdzielczego w Łaszczowie
Monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzanie ryzykiem.